

Møteinnkalling

Utvalg: Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávttošvuomi
álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kansalistarhaan johtokunta

Møtested: Stabbursnes Naturhus og Museum,
Vestre Porsangerveien 1335, 9710 Indre Billefjord

Dato: 31. mars 2022

Tidspunkt: 11.00-16.00

Ved eventuelt forfall er representantene selv ansvarlige for å gi vararepresentanten beskjed om å delta på møtet. Alle møtepapirer vil bli sendt ut på e-post og lagt ut på Stabbursdalen nasjonalparkstyrets nettside: <http://nasjonalparkstyre.no/Stabbursdalen/>

Nasjonalparkforvalter er tilgjengelig på telefon 78 95 03 77 / 409 12 470 eller e-post stabbursdalen@fylkesmannen.no.

Merknad:

Da forrige styremøte måtte avholdes på Teams vil det gjennomføres en lunsj kl. 11.00 for å takke avgående representanter og ønske nye velkomne.

Saksliste

Utvalgs-saksnr.	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr.
ST 10/2022	Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet		
ST 11/2022	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 12/2022	Valg av underskrivere		
RS 3/2022	Kort innføring for nye representanter fra Sametinget		
RS 4/2022	Orientering		
ST 13/2022	Retningslinjer for bruk av drone i Stabbursdalen		
ST 14/2022	Søknad om bruk av drone i Stabbursdalen nasjonalpark		
ST 15/2022	Søknad om frakt av materiale og utstyr til laksetrappa i Stabburselva		
ST 16/2022	Arbeid med forvaltningsplanen – gjennomgang av innspillene etter Rådgivende utvalg		

RS 3/2022 Kort innføring for nye representanter fra Sametinget

Det settes av noe tid til gjennomgang av verneforskriftene, og det blir mulig å stille spørsmål i forhold til lovverk og retningslinjer. Dette blir også mulig når man jobber konkret med forvaltningsplanen.

RS 4/2022 Orientering

- Avklare møtedatoer: arbeidsgruppa om beiteskader og dialogsmøte med reindrifta
- Planlegging av fagtur – 4 dagers tur. Forvalter presenterer forslag under styremøtet.
- Forvalter presenterer bruken av kommersielt merke for nasjonalparkstyret.
- Andre orienteringssaker som ikke er oppført kan bli tatt opp under møtet.
- Brev fra Landbruksdirektoratet og kopi av brev fra Porsanger kommune til Klima- og Miljødepartementet:

Stabbursdalen Nasjonalparkstyre
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
9815 VADSØ
Karoline Salmila

Vår dato: 09.03.2022
Vår referanse: 21/77 - 139
Deres dato: 28.05.2021
Deres referanse: 2021/900

Svar på brev fra Stabbursdalen nasjonalparkstyret om utfordringer med kommunikasjon med lokale reindriftssiidaer

Landbruksdirektoratet viser til brev av 25. mai 2021, fra Stabbursdalen nasjonalparkstyre som gjelder kommunikasjon med lokale reindriftssiidaer.

Vi takker for innspillet. Som nasjonal myndighet på reindriftsområdet, mener Landbruksdirektoratet det er viktig å legge til rette for dialog mellom reindriftsnæringen og andre interesser. For å sikre best mulig samarbeid og sameksistens, er det etter Landbruksdirektoratets syn viktig at reindriften blir hørt i saker som kan berøre dem.

Landbruksdirektoratet mener derfor det er positivt at nasjonalparkstyret har gode rutiner for kommunikasjon, og legger opp til dialogmøter med reindriften.

Utover en dialogbasert tilnærming, er det viktig å fortsette oppfølging etter gjeldende regelverk, dvs. innefor rammene av verneforskrifter, forvaltningsloven og reindriftsloven.

Som førstelinje for reindriften, er det etter dette også viktig at Statsforvalteren følger opp med tiltak for å sikre grunnlaget for en velordnet reindrift tråd med gjeldende regelverk. En tydeliggjøring og oppfølging av både rettighetene og pliktene som følger av regelverket kan være nødvendig for å sikre en velordnet reindrift.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Hildegun Thomassen
fungerende seksjonssjef

Odd Kristian Kaushik
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

Stabbursdalen Nasjonalparkstyre Statsforvalteren i Troms og Finnmark 9815 VADSØ

Porsanger kommune
Porsáŋggu gieldda
Porsangin komuuni

Ordfører

Klima- og miljødepartementet

Att: Klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Vår ref
2022/340-1/

Deres ref:

Saksbehandler
Aina Borch
95762710
aina.borch@porsanger.kommune.no

Dato
18.03.2022

Stabbursdalen nasjonalpark, oppfølging av forvaltningsplan og besøksstrategi

Med bakgrunn i avtale med styret i Stabbursdalen Nasjonalpark etter møte 20. februar i år, henvender jeg meg til statsråden. Vi ønsker å drøfte noen relevante problemstillinger det ikke er funnet løsning på tilknyttet forvaltningsplan og besøksstrategi. Jeg vil derfor benytte anledningen til å invitere statsråden til et møte i Porsanger.

Stabbursdalen Nasjonalpark ble opprettet i 1970, og senere utvidet gjennom vedtak fattet av Kongen i statsråd i 2002. Det er betydelige områder som er satt av til nasjonalpark og verneområde i Porsanger.

Vi sendte en henvendelse til Klima- og miljødepartementet 20.12.2017, der vi ba om et møte for å drøfte effekten av vernet for Porsanger, med ønske om en evaluering. Da nasjonalparken ble opprettet, og verneområdet ble utvidet, skulle dette ikke være til vesentlig ulempe for lokalbefolkningen. Hensynet til tradisjonell bruk skulle ivaretas. Jeg fikk svar 1.11.2018, ref sak 12/3032-16.

I forbindelse med regjeringsskifte, finner vi det riktig å igjen løfte inn saken til departementet, nå med et litt annet bakteppe for vårt ønske om et møte med statsråden; sterkere lokal forvaltning og økonomiske rammebetingelser.

Lokalt skjønn i forvaltningen

Hensikten med å ha et lokalt forankret styre, med representanter for kommune, fylkeskommune og Sametinget, burde henge sammen med at det også kan utøves lokalt skjønn. Dette oppleves i dag som en utfordring, og er en medvirkende årsak til at nasjonalparkstyret og direktoratet ikke har blitt enige om forvaltningsplanen for Stabbursdalen Nasjonalpark.

Postadresse
Postboks 400, Rådhuset
9712 Lakselv
E-post:
postmottak@porsanger.kommune.no

Besøksadresse
Rådhuset
9700 Lakselv
www.porsanger.kommune.no

Telefon
78460000

Bank
4750 51 96135
Org.nr
959411735

Nasjonalparkstyret har for eksempel ønsket å tilrettelegge for 16 dispensasjoner for motorferdsel, i et område som i dag reguleres av inntil 6 turer pr år. Direktoratet foreslår en fraktdag ekstra i. I et område med vinter fra november til mai, oppleves dette som en særdeles streng praksis. Mange av hyttene er familieeide, og har flere brukere og behov. Nasjonalparkstyret kjenner området, og deres kunnskap burde kunne tillegges vekt i et spørsmål som dette.

Et annet område som er utfordrende, er spørsmålet om hyttestørrelse. Det ligger an til at reindrifta gis tillatelse til å utvide til 50 kvm på grunn av næring, dette gjelder ikke de øvrige hytteeierne. Porsanger kommune støtter nasjonalparkstyret i vurderingen av at det bør være likt for alle, og ikke gjøres forskjell på reindriftsutøvere og øvrige hytteeiere i området.

Økonomi til å drifte nasjonalparkene

Det er en etablert praksis at staten tildeler prosjektmidler til å etablere infrastrukturtiltak, som veier, toalettanlegg, mv. Nasjonalparkstyret har for eksempel fått slike tildelinger til å gruse opp Lombolaveien. Utfordringen er at det ikke følger driftsmidler med slike tiltak, og det forventes at det etableres lokale veilag for å sørge for vedlikehold av veien.

Med nasjonal markedsføring av en vei til et statlig vernet område, finner vi det urimelig at lokale aktører som hytteeiere, kommune og andre interessenter skal betale for at hele verden inviteres til å besøke oss.

Vår konklusjon er at det må finnes en ordning for at det også tildeles driftsmidler når denne type infrastruktur etableres, som er finansiert av statlige prosjektmidler. Vi kan bare anta at dette også er en problemstilling andre nasjonalparkstyrer og kommuner er opptatt av.

Med hilsen

PORSANGER KOMMUNE

Aina Borch

Ordfører / Sátnejodiheaddji / Sananjohtaaja

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevet signatur.

Kopi til:

Stabbursdalen nasjonalparkstyre - Fylkesmannen i
Finnmark

Statens
hus

9815 VADSØ

Delegerte vedtak fattet av forvalter:

Vedtak fattet 14. mars 2022:

Vedtak i sak 2022/1943

Med hjemmel i verneforskriften § 3 punkt 6.3 avsnitt fem gir Stabbursdalen nasjonalparkstyre FG Bygg AS (org. 917 203 881) tillatelse til bruk av snøskuter i sammenheng med frakt av materiale og utstyr til og fra flomskadede bygg på eiendom knr. 5436 gnr. 10 bnr. 45 i Stabbursdalen nasjonalpark. Byggene er eiet av Hans Arne Wulff og Per Arne Pedersen.

Vilkår for tillatelsen:

- Tillatelsen gjelder i perioden 21.03.2022 – 29.04.2022 (uke 12-17).
- Tillatelsen gjelder for totalt tjue (20) turer (tur-retur) i den tillatte tidsperioden.
- Tillatelsen gjelder for transport av materiale og utstyr for restaurering av bygg.
- Det skal velges korteste forsvarlige vei over Lompola/elva til byggene, med tanke på kryssing av isen. Samme trasé skal velges hver gang det skal kjøres til byggene.
- Unødvendig forstyrrelse av fugle- og dyreliv og andre brukere av området skal unngås.
- Lokalt SNO kontaktes før kjøring (Daniel Boberg Leirbakken, tlf. 901 24 568). Oppnås det ikke kontakt skal det sendes tekstmelding.
- Vedlagt kjøreseddel skal fylles ut i forkant av hver tur med kulepenn/tusj som ikke kan viskes ut.
- Denne tillatelse må medbringes i felt og fremvises ved kontroll.
- Forvaltningsmyndigheten skal tilsendes etterbilder av byggene når den er ferdig restaurert etter flomskaden.

Søker må påse at alle nødvendige tillatelser fra andre lovverk er innhentet i forkant.

Vi vil gjøre oppmerksom på at tillatelsen ikke omfatter persontransport, men at det i dette tilfellet er mulig for arbeidspersonalet sitte på som passasjer når det fraktes materialer og utstyr, så langt det er plass og hvis dette ikke utløser et behov for flere kjøreturer.

Vedtak fattet 14. mars 2022:

Vedtak i sak 2022/1515

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ gir Stabbursdalen nasjonalparkstyre Nils Alfred Mella dispensasjon til maksimalt tre – 3 – turer (tur-retur) med snøskuter til gamle i Stabbursdalen nasjonalpark, i Porsanger kommune.

Dispensasjonen gjelder fra 15.03.2022 til 04.05.2022.

Dispensasjonen er gitt med følgende vilkår:

- Tillatelsen gjelder for kjøring frem til gamme i Stabbursdalen nasjonalpark.
- Kjøringen til og fra gammen skal skje langs trasé som er inntegnet på vedlagt kart fra søknaden.
- Det skal kun kjøres på snø- og isdekket mark/vann.
- En tur gjelder for et kjøretøy. To kjøretøy i følge teller som to turer. Slede er tillatt.
- Tillatelsen gjelder for transport av materiale, utstyr og bagasje.
- All ferdsel skal skje hensynsfullt, og begrenses til et minimum. Dyre- og fuglelivet, herunder reinsdyr, i området skal ikke forstyrres unødig.
- Vedlagt kjøreseddel skal fylles ut i forkant av hver tur med kulepenn/tusj som ikke kan viskes ut.
- Tillatelsen skal medbringes under kjøring.
- Ved tillatelsens utløp skal kopi av kjøreseddel sendes forvaltningsmyndigheten (nasjonalparkstyret).
- Tillatelse til motorferdsel skal også være innhentet etter motorferdselloven, i dette tilfellet fra Porsanger kommune.

Arkivsaksnr: 2019/10990-8

Saksbehandler: Karoline Salmila

Dato: 22.03.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Stabbursdalen nasjonalparkstyret/ Rávttošvuomi álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kanalarhaan johtokunta	ST 13/2022	31.03.2022

Forvalters innstilling

Forvalter fremmer forslag til retningslinjer for bruk av drone basert på retningslinjer som er utformet i andre verneområder hvor de har tilsvarende regelverk som i Stabbursdalen nasjonalpark.

Generelle vilkår for dispensasjon/tillatelse/bruk:

1. Dronepiloten må være registrert hos Luftfartstilsynet og følge Luftfartstilsynets regler for bruk av droner.
2. Bruk av drone nær fugl og øvrig dyreliv skal unngås. Dersom rovfugl observeres i området, skal dronen tas ned inntil fuglen har trukket seg unna.
3. Det forutsettes at ved bruk av droner så skal det tas særlig hensyn til reindriften slik at risiko for forstyrrelser unngås.
4. Geografisk område skal begrenses på kart, sårbare områder skal unngås.
5. Andre besøkende i nærområdet skal ikke forstyrres unødvendig. Det skal ikke brukes drone i nærheten av populære turistmål eller mye brukte ferdselsårer slik at friluftslivet blir skadelidende.
6. Bruk av droner må, dersom det er mulig, utøves utenom hekke- og yngletid, dvs. utenom perioden 1.mars – 15. juli. Andre perioder vurderes konkret i forhold til om det gir forstyrrelser av dyrelivet. Reindriftas egen bruk av droner i forbindelse med kalving må nødvendigvis skje i yngletid, og omfattes ikke av dette.
7. Dispensasjon/tillatelse kan gis for inntil 4 år om gangen.
8. Dronepiloten er pliktig til å innhente nødvendige tillatelser fra grunneier.
9. Ved publisering av film og bilder skal det gå klart fram at det er gitt tillatelse fra nasjonalparkstyret.

Sekretariatet får delegert myndighet til å avgjøre søknad om bruk av droner til følgende formål:

10. Tamreindrift og beitenæring.
11. Oppsynsvirksomhet herunder drift av eksisterende bygg og anlegg.
12. Forvaltning, naturoppsyn, naturovervåkning, naturkartlegging, skogbruk, vitenskapelige undersøkelser o.l.
13. Formål hvor verneforskriften gir hjemmel for å gi tillatelse til motorisert ferdsel til samme formål (f.eks. bruk av helikopter).

Særskilte tilfeller - Søknader som ikke faller inn under delegert myndighet, skal som hovedregel behandles av styret. Det vil for eksempel være søknader om bruk av drone:

14. for filming i opplæringsøyemed.
15. for markedsføring og informasjon om verneområdene.
16. for filming til større TV- og filmproduksjoner.
17. hvor avslag risikerer å medføre alternativ bruk av luftfartøy (helikopter).

Det gis som utgangspunkt ikke tillatelse/dispensasjon til bruk av drone for følgende formål:

18. Filming i sammenheng med fornøyelse, underholdning eller rekreasjon.
19. Filming for privat bruk og promotering (f.eks. sosiale medier, privatpersoners egen markedsføring/salg ol.).
20. Filming for bruk til reklame og markedsføring i strid med besøksstrategien for det aktuelle verneområdet.
21. Filming i sammenheng med konkurranser, idrettsarrangement og liknende sammenkomster.

Generell vurdering:

Selv om søker blir vurdert til å være en profesjonell aktør, vil formålet med filmingen være den viktigste vurderingen, samt at innholdet eller utøvelsen av dronedeflyvningen ikke kan føre til skade på verneverdiene nå eller på sikt. Filmer som gir kompetanseheving om verneverdiene for befolkningen, bør kunne tillates.

Saksopplysninger

I forvaltningsplanens utkast er det per nå tatt inn følgende:

“Droner

Drone er et luftfartsfartøy uten fører om bord, og derfor er de likestilt med modellfly i lovverket. Om du lurer på om det er lov med dronedeflygning i et verneområde, må du se om det er tillatt med modellfly i forskriftene. I Stabbursdalen nasjonalpark er det forbud mot modellfly i

verneforskriften, jf. § 3 punkt. 7.3. *Bruk av drone vil kreve dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten, vurdert etter nml. § 48*”.

Regelverk

Alt fugle- og dyreliv er vernet mot forstyrrelse og unødige jaging – uansett om det er i et verneområde eller utenom. Dette står i naturmangfoldloven som gjelder i hele Norge. Det betyr at selv om det ikke er forbudt å fly drone der du er, må du vise hensyn og ikke forstyrre. Naturmangfoldloven § 15:

«Høsting og annet uttak av naturlig villlevende dyr skal følge av lov eller vedtak med hjemmel i lov. Ved enhver aktivitet skal unødige skade og lidelse på villlevende dyr og deres reir, bo eller hi unngås. Likeledes skal unødige jaging av villlevende dyr unngås.

Høsting og annet uttak av villlevende planter og sopp er tillatt så langt det ikke truer overlevelsen av den aktuelle bestanden eller begrenses ved lov eller vedtak med hjemmel i lov» ...]

I verneforskriften står det følgende som gjør at dronebruk generelt ikke er tillatt i nasjonalparken:

§ 2 Formålet

«Formålet med Stabbursdalen nasjonalpark er å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander».

Det innebærer at man som formål skal sikre arter, bestander og hele det biologiske mangfoldet med økosystemer. Særlig fugler kan komme i konflikt med droner. Eksempelvis kan en jaktfalk angripe en drone og da vil både fuglen og dronen bli skadet. Droner kan også skremme fugl av reiret slik at både egg eller ungene kan bli kalde og derfor dø.

§ 3 Punkt 5 Ferdsl

Punkt 5.1 *«All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner».* Dette innebærer at all aktivitet skal ta hensyn til omgivelsene i nasjonalparken.

§ 3 punkt 7 om forurensing og støy:

Punkt 7.3 – *«Bruk av motordrevet modellfly, modellbåt o.l. er forbudt».*

Drone er et luftfartsfartøy uten fører om bord, og derfor er de likestilt med modellfly i lovverket.

Vurdering

I utgangspunktet er bruk av drone i Stabbursdalen nasjonalpark forbudt. Det er likevel ved noen formål at man bør kunne tillate dronebruk hvor bruk av drone gir høy nytteverdi. Intensjon med utdypende retningslinjer er at det skal gjøre det lettere å behandle eventuelle søknader, samt å effektivisere saksbehandlingsprosesser. Med utdypende retningslinjer skal det enklere kunne avgjøre hva som kan tillates eller ikke, vurdert opp mot verneverdiens intensjon og formål.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/34-3

Saksbehandler: Karoline Salmila

Dato: 23.03.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávttošvuomi álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kanalarhaan johtokunta	ST 14/2022	31.03.2022

Forvalters innstilling

Med hjemmel i verneforskrift for Stabbursdalen nasjonalpark § 3 pkt. 7.2 og naturmangfoldloven § 48 avslås søknad om bruk av drone til fotografering av privat hytte og eiendom knr. 5436 gnr. 9 bnr. 100, som salgsobjekt.

Saksopplysninger

Ann-Britt Birkeli har søkt om tillatelse til bruk av drone for å filme privat hytte og eiendom i forbindelse med promotering av salg av eiendom knr. 5436 gnr. 9 bnr. 100. Perioden det søkes om er 18.07.2022-20.07.2022. Det oppgis ikke varighet på filming per dag eller hvem konkret som skal utføre selve dronetryvningen. Eier ønsker å lage et prospekt av elvegrunnen og hytta.

Kart vedlagt søknaden om bruk av drone som beskriver hvor det er ønsket å fly dronen.

Regelverk

Formålet med vernet av Stabbursdalen nasjonalpark er å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare en del av verdens nordligste furuskog, variert vassdragsnatur og Gáísáene med et karakteristisk preg, samt geologiske forekomster og kulturminner. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Naturmangfoldloven (nml.) trådte i kraft 1. juli 2009. Det skal fremgå av enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet hvordan prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 -12 er vurdert, jf. nml. § 7 i loven. I nml. § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. nml. § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jf. nml. § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag. Etter § 11 er det tiltakshaver av det omsøkte tiltaket som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. I tillegg skal det etter § 12 tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering av tiltaket som ut fra en

samlet vurdering av den tidligere, nåværende og fremtidige bruken av naturmangfoldet gir det samfunnsmessige beste resultatet.

Motorferdsel er etter motorferdselloven beskrevet som bruk av kjøretøy (bil, traktor, motorsykkel, beltebil, snøskuter o.l.) og båt eller annet flytende eller svevende fartøy drevet med motor, samt landing og start med motordrevet luftfartøy. Motorferdsel er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter, jf. § 6.1 i verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark. Videre sier verneforskriften § 3 punkt 7.2 at bruk av motordrevet modellfly er forbudt.

I tillegg sier verneforskriftens § 3 punkt 5.1 at all ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

Denne søknaden må behandles etter § 48 i naturmangfoldloven da det i verneforskriften ikke er åpnet for bruk av droner i nasjonalparken. Verneforskriftens § 4 sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48. I nml § 48, tredje ledd, heter det at *«Søknad etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.»* I rundskriv fra Miljødirektoratet «Forvaltning av verneforskrifter», revidert januar 2014, redegjøres det for hvordan nml. § 48 i skal forstås. Her framgår det at bestemmelsen skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Det er i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker som omfattes av bestemmelsen. Det er viktig å merke seg at dispensasjonsregelen i nml § 48 ikke kan brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, og det skal gjøres en vurdering av eventuelle presedensvirkninger. Siktemålet er at verneforskriften ikke uthules gjennom omfattende dispensasjonspraksis.

Vurdering

Nasjonalparken skal forvaltes etter føre var-prinsippet, og i et nasjonalt og internasjonalt helhetlig og langsiktig perspektiv. Hensikten med verneformålet er å unngå uønsket og økt motorisert trafikk inn i fjerntliggende og viktige vilt- og utmarksområder. Stabbursdalen nasjonalpark er leve- hekke- og yngleområde for en rekke trua og sårbare arter. Fugle- og dyrelivet er freda mot unødvendig forstyrrelse av alle slag, jf. nml. §§ 9 og 10. Det kan oppstå tilfeller hvor også lovlig ferdsel kan være til skade for økosystemet med dets fugle- og dyre- og planteliv, eller kulturminner. Motorisert ferdsel, men også andre ferdselsformer, skal ikke være til hinder for en eventuell oppbygging eller reetablering av sårbare arter. I følge nml. § 5 skal artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt. Man må derfor ta vare på artenes økologiske funksjonsområder. Det generelle motorferdselsforbudet er innført for å skjerme fugle-, dyre- og plantelivet, tamrein og terrenget for forstyrrelser og kjøreskader. Områdene skal derfor skjermes mot inngrep og forstyrrelser som kan ødelegge eller forringe naturmiljøet og naturkvalitetene som vernet er ment å ivareta.

Stabbursdalen har verdens nordligste furuskog, et rikt fugleliv og interessante kvartærgeologiske avsetninger. De store fjellområdene i nasjonalparken er viktig for arter som er avhengige av store områder, deriblant jerv og gaupe. Nasjonalparken er også viktig område

for flere rovfuglarter og blant annet de sårbare artene lappspurv og brushane. Furuskogen i Stabbursdalen utgjør med sin nordlige beliggenhet naturlig nok nordgrensa for flere typiske barskogsarter. Nasjonalparken utgjør også viktige beite-, brunst- og kalvingsområde for tamrein. Det er kjent at droner kan påvirke dyre- og fuglelivet, jf. nml § 8. Rovfugl som blir særlig forstyrret av droner og kan angripe dronen da de ofte har territoriell adferd, som medføre skade både på seg selv og dronen. Om høsten vil rovfugl være noe mindre sårbar for forstyrrelser etter ungene har forlatt reiret. Hekkende fugl kan bli forstyrret og forlate reir slik at egg og unger fryser i hjel eller blir utsatt for predasjon (nml §§ 8 og 9).

Naturmangfoldloven § 8 setter krav til at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på blant annet effekten av påvirkninger. Perioden det søkes om er utenfor den mest sparsomme sesongen i løpet av året, men høyt aktivitetsnivå vil likevel kunne virke forstyrrende på fugle- og dyrelivet, samt friluftsliv og reindrift. Bruk av drone kan gjennom hele året medføre forstyrrelser. Dronebruk vil normalt ikke sette varige fysiske spor.

Videre skal allmennheten gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging og forstyrrelser. Også folk som er på tur for å oppleve natur og stillhet vil kunne oppleve en drone som forstyrrende, særlig når en er inne i en nasjonalpark hvor det ellers er strenge restriksjoner med tanke på motorferdsel, støy og forstyrrelser. Det er et område hvor det ikke forventes f.eks. dronebruk.

I Stabbursdalen nasjonalpark er motorferdsel i utgangspunktet forbudt (jf. § 3 punkt 6 i verneforskriften). Også fjernstyrte og førerløse luftfartøy, slik som drone og modellfly er forbudt (jf. § 3 punkt 7.2 i verneforskriften). Det er kun ved særskilte tilfeller at forvaltningsmyndigheten vil kunne utstede tillatelse til motorferdsel, og når det gjelder bruk av drone må slike søknader derfor behandles etter naturmangfoldloven § 48. Bruk av droner må håndheves strengt med bakgrunn av at det er et forbud mot bruk av modellfly o.l. i nasjonalparken, og ut ifra at det i verneprosessen er vurdert som relevant med et slikt forbud pga. den forstyrrende effekten det kan ha. For at forbudet skal ha sin tilsiktede virkning er det viktig at dette håndheves restriktivt.

Det er imidlertid viktig å skille på de ulike formålene med dronebruk – hva som er nødvendig og av nytteverdi, og hva som er av mer kommersiell eller privatbruk karakter. Bruk av drone kan i enkelte sammenhenger også være skånsomt for naturmiljøet, i de situasjonene hvor man kan unngå annen bruk av motorisert ferdsel for å få utført samme oppdraget. Søknaden er vurdert i forhold til verneformålet og verneverdiene i nasjonalparken samt påvirkningen av disse, og i henhold til kriteriene i nml § 48. Dersom det skal kunne gis en dispensasjon fra verneforskriften for bruk av drone må vilkårene for en dispensasjon være oppfylt, dvs. at tiltaket eller aktiviteten ikke er i strid med verneformålet og at tiltaket ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

I den praktiske og daglige forvaltningen er det behov for en forvaltningsplan som utdyper og konkretiserer verneforskriftene. Stabbursdalen nasjonalpark har per tiden ikke en faglig godkjent og vedtatt forvaltningsplan, men det er et likhetstrekk for andre nasjonalparker at det skilles på formålet med dronebruken når søknader vurderes. I stor grad tillates bruk av drone, med vilkår, til tiltak med en klar nytteverdi, f.eks. forskning, naturdokumentasjon, overvåkning, reindrift, forvaltning og formidling av verneområdene (ref. f.eks. Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker, Seiland/Sievju nasjonalpark). Det gis ofte tillatelse til bruk av drone der formålet f.eks. har vært formidling av verneverdier i verneområdet. Hovedregelen for nasjonalparker som allerede har utarbeidet retningslinjer for dronebruk er at privatpersoner ikke innvilges tillatelse til bruk av drone på grunnlag av presedensvirkning. Det er viktig at forvaltningen følger

prinsippet om likebehandling. Skulle det ha vært gitt tillatelse til bruk av droner til privat fotografering, må det forventes at andre også kan søke om tillatelse på samme grunnlag. Dermed kan det over tid oppstå større dronebruk enn hva som kan forsvares med tanke på å ta vare på naturmiljøet og verneverdiene (nml § 10). En tillatelse til privat dronefotografering her vil dermed forventes å skape presedensvirkning.

Dersom det åpnes for bruk av drone til private formål, må det forventes at andre vil søke om tillatelse på liknende grunnlag eller annen privat bruk av drone. En begrenset dronebruk ved Stabbursdalen nasjonalpark vil kanskje ikke trenge å gi store negative virkninger på naturmiljøet og verneverdiene isolert sett den ene gangen. En tillatelse vil derimot kunne bidra til at naturverdiene gradvis forringes som følge av en utvikling hvor hver enkelt tillatelse isolert sett blir ansett som for et for lite inngrep mot naturverdiene, men alle gitte tillatelser samlet sett kan utgjøre forringelser og skade på naturverdiene. Det gis tillatelse til en del motorferdsel allerede i verneområdene årlig. Man må se på dette med helhetlig perspektiv, slik at det innvilges tillatelser slik at det utvikler seg negativt i forhold til intensjonen med vernet.

Det er forståelse for at det å bruke drone for å ta gode bilder av hytta med omgivelser for å fremme det som et godt salgsobjekt er ønskelig for eier av hytta. Det kan imidlertid også tas gode bilder av hytta og områdene rundt fra bakkenivå, og derfor kan ikke dronefotograferingen anses som noe nødvendig i en salgsannonse.

Vurderinger etter nml §§ 11 og 12 om kostandene ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder kommer ikke til anvendelse i denne saken.

En tillatelse til dette formålet må derfor kunne forventes å skape presedens. Den omsøkte private bruken av drone vil både stride mot verneformålet og kunne gi negative virkninger på verneverdiene. Dermed er ikke vilkårene i nml § 48 oppfylt for å gi en dispensasjon til bruk av drone til dette formålet. En tillatelse kan ikke gis dersom tiltaket ikke oppfyller begge kriteriene om at det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, jf. nml § 48. I dette tilfellet vurderes det at tillatelser til privat bruk over tid kan påvirke verneverdiene nevneverdig og negativt. Etter en samlet vurdering er konklusjonen at tiltaket ikke oppfyller kriteriene for dispensasjon etter nml § 48. Forvaltningsmyndigheten avslår dermed søknaden.

Arkivsaksnr: 2022/135-3

Saksbehandler: Karoline Salmila

Dato: 15.02.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávttošvuomi álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kanalarhaan johtokunta	ST 15/2022	31.02.2022

Forvalters innstilling

Med hjemmel i verneforskrift for Stabbursdalen nasjonalpark naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ gis Stabbursdalen grunneierforening og Helitrans AS tillatelse til bruk av helikopter i sammenheng med frakt av materiale og utstyr til og fra laksetrappa ved Fossekulpen i Stabbursdalen nasjonalpark. Det gis også tillatelse til 6 turer med ATV for frakt av avfall.

Vilkår for tillatelsen:

- Denne tillatelse gjelder for transport av materiale, utstyr og avfall i sammenheng med restaurering av laksetrappa.
- Tillatelsen for flyving og landing gjelder i perioden 29.08.2022 – 11.09.2022 (uke 35 og 36).
- Tillatelsen for flyving og landing gjelder for totalt 7 turer. All flyving skal foretas samlet på én (1) dag.
- Flyvningen og landing gjelder til GPS koordinat: 35 W 412884 7782575 (se vedlagt oversikts kart).
- Flygerute skal være korteste vei ut av nasjonalparken, og overflyvning under 300 meter i nasjonalparken over Lompolaområdet/ Badjeluoppal skal unngås.
- Tillatelsen for bruk av ATV gjelder i perioden 29.08.2022 – 18.09.2022 (uke 35 - 37).
- Tillatelsen for bruk av ATV gjelder frakt av utstyr, materiale og avfall, og det gjelder ikke for persontransport.
- Unødvendig forstyrrelse av fugle- og dyreliv, samt reinsdyr og andre brukere av området skal unngås.
- Restaureringen av laksetrappa skal ikke medføre skader eller ulemper for naturmangfoldet.

- Alt av flyve-avfall forventes at fraktes ut av området så raskt som mulig, senest innen uke 37.
- Annet avfall som skal fraktes ut på vinterføre må forsvarlig lagres samlet på ett sted og dekkes til, slik at ingen, hverken fugler, dyr, reinsdyr eller mennesker kan komme til skade. Avfallet skal også sikres mot vær og vind, slik at det ikke spres eller forflytter seg.
- Alt av resterende avfall må fraktes ned innen 04.05.2023. Søknad om snøskuter for frakt av resterende avfall må tilsendes forvaltningsmyndigheten i god tid for behandling.
- Ved bruk av ATV skal det brukes kjøreseddel. Vedlagt kjøreseddel skal fylles ut i forkant av hver tur med kulepenn/tusj som ikke kan viskes ut.
- Lokalt SNO kontaktes før flyvning (Daniel Boberg Leirbakken, tlf. 90124568). Oppnås det ikke kontakt skal det sendes tekstmelding.
- Denne tillatelse må medbringes i felt og fremvises ved kontroll.

Stabbursdalen nasjonalparkstyre har ikke myndighet over motorferdselen i landskapsvernområdet. Søker må selv påse at de innehar alle nødvendige tillatelser for gjennomføring av motorferdselen og tiltaket.

Kjøreseddel barmark 2022 – ST 15/2022

- Kjøreseddelen er **kun** gyldig sammen med nasjonalparkstyrets vedtak i saken.
- **Før start** på hver tur skal dato og signatur påføres i tabellen under.
- Det skal brukes kulepenn/tusj som ikke kan viskes vekk.

	Dato/klokkeslett	Signatur
1. tur		
2. tur		
3. tur		
4. tur		
5. tur		
6. tur		

Merknad: Original kjøreseddel med stempel tilsendt i posten skal benyttes under kjøring.

Saksopplysninger

«Stabbursdalen Grunneierforening søker om å få tillatelse å lande med helikopter 2 steder i Stabbursdalen i uke 35 eller 36. Det er planlagt 7 løft med helikopter fra Stabbursnes til Stabbursfossen (Figur 1). Løftene vi pågå kontinuerlig og være tidsbegrenset til 1 dag i tidsrommet: Uke 35 – 36. Transporten vil bli foretatt av Helitrans.

Stabbursdalen Grunneierforening er forpakter av Stabburselva og foretok i sommer en befarings av laksetrappa. Befaringen som ble foretatt i lag med fagutdannet betongarbeider, avdekket behov for rehabilitering betongkummene.

Planlagt transport består derfor av materialer og utstyr til restaurering av kummene i laksetrappa ved Stabbursfossen. Vi har foretatt en vektberegning av nødvendig materialer og utstyr og kommet fram til at vi har et fraktbehov på 7000 kg (tørrbetongen alene veier over 5000 kg). Etter dialog med transportøren: Helitrans, er derfor antallet helikopterløft beregnet til syv turer.

Koordinater knyttet til opplastings-plass helikopter: N:7814178 – Ø:872800. Koordinater knyttet til losse-plass helikopter: N:7810211 – Ø:866602

I forbindelse med tilrigging og avslutning av arbeidene med trappa ønsker vi dispensasjon for inntil seks turer med ATV. Kjøringa vil foregå etter eksisterende kjørespor (se Fig.2). Aktuelt tidsrom er fra uke 34 til og med uke 37. Kjøringa vil bli utført av medlemmer i Grunneierforeninga: Bjørn Kåven, Gudrun Kåven og Eli Birkely Richardsen.

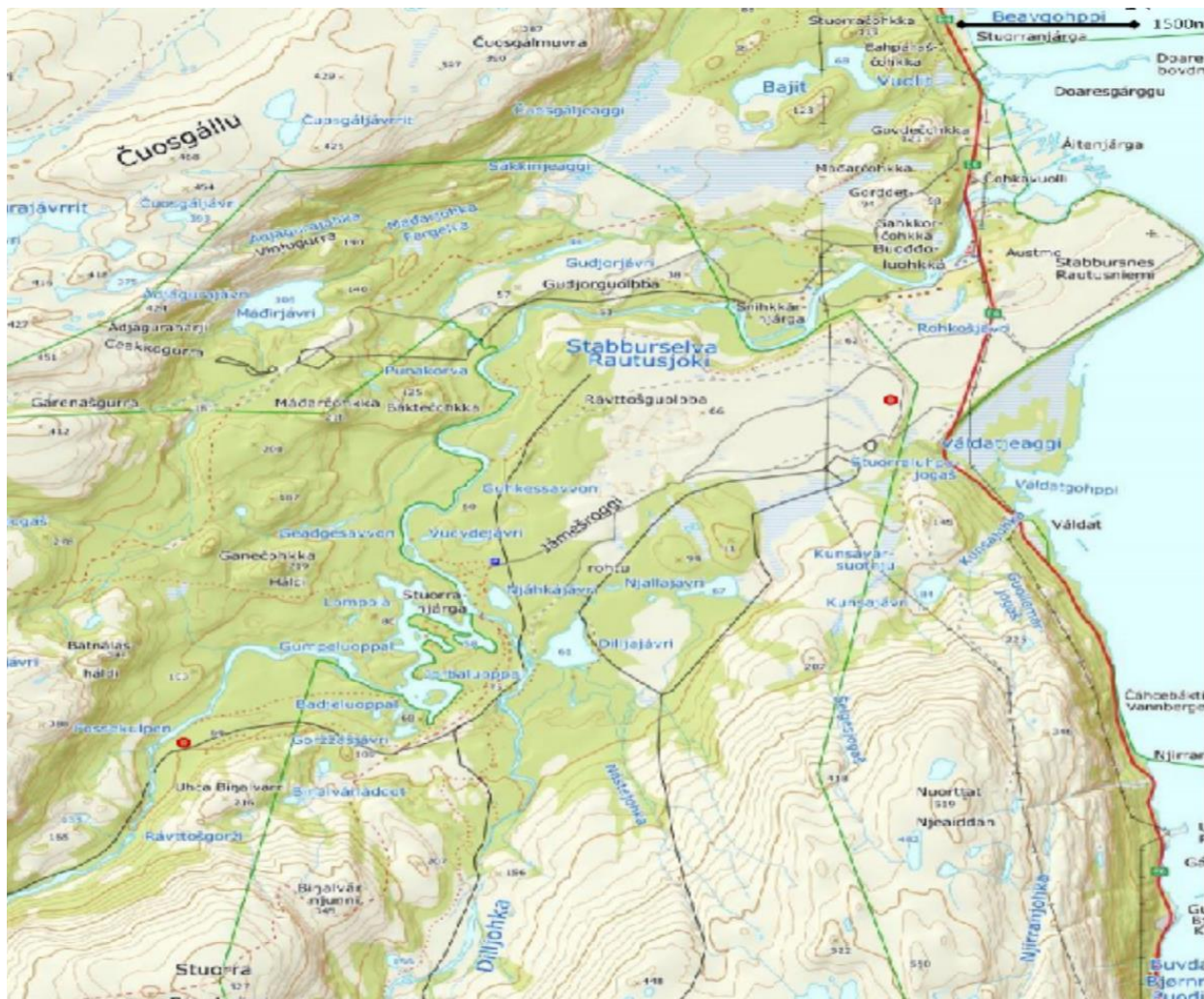
Søppelhåndtering

I forbindelse med arbeidene vil alt søppel/bygg avfall tas hånd om og fraktes ned.

Avfall/emballasje som kan bli tatt av vinden, vil bli transportert ned med ATV. Resterende avfall vil bli samlet på ett sted og bli kjørt ned kommende vinter på snøskuter».

Etter nyere avklaring er det ønsket at også andre medlemmer av Stabbursdalen grunneierforening skal kunne benytte seg av dispensasjonen til å frakte søppel med ATV hvis de navngitte ikke har anledning.

I denne søknaden søkes det om dispensasjon til å fly helikopter og kjøre ATV for frakt av utstyr og materiale pga. behov for restaurering av laksetrappa i Stabburselva. Dette er en gammel laksetrapp bygget på 50-tallet, som nå trenger restaurering og vedlikehold. I den sammenheng er det også behov for å frakte ut avfall etter restaureringen. Det er Stabbursdalen grunneierforening som i dag tar ansvaret og følger opp driften av laksetrappa.

Kart over omsøkte landingsplasser. Et område er i landskapsvernområdet og det andre er i nasjonalparken ved Fossekulpen.

Det er allerede spor i terrenget etter tidligere kjøring hvor det er søkt om å kjøre ATV. Distansen inn i nasjonalparken som det søkes om å kjøre og lande er ca. 1 km.

Stabbursdalen grunneierforening søkte om tillatelse den 5. januar 2022 og mottok et midlertidig svarbrev fra nasjonalparkstyret den 4. februar 2022.

Kart over traseen i Stabbursdalen nasjonalpark. Lengden på traseen i nasjonalparken er ca. 1 km fra landskapsvernområdet til landingspunkt for helikopteret. Foto-kilde: Kilden.nibio.no

Regelverk

Formålet med Stabbursdalen nasjonalpark er å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare en del av verdens nordligste furuskog, variert vassdragsnatur og gáísáene med et karakteristisk preg, samt geologiske forekomster og kulturminner. Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriftens § 3 punkt 1.1. sier at området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av nye bygninger, påbygging og ombygging av eksisterende bygninger, oppføring av andre varige eller midlertidige innretninger, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving, utfylling og henleggelse av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende. Videre sier § 3 punkt 1.2 at bestemmelsene ikke er til hinder for vedlikehold av lovlige bygninger, reindrifftsanlegg og andre innretninger som ikke kan medføre endret bruk.

Motorferdsel er etter motorferdselloven beskrevet som bruk av kjøretøy (bil, traktor, motorsykkel, beltebil, snøskuter o.l.) og båt eller annet flytende eller svevende fartøy drevet med motor, samt landing og start med motordrevet luftfartøy. Av vernebestemmelsene for Stabbursdalen nasjonalpark (jf. punkt 6.1) framgår det at motorferdsel er forbudt i nasjonalparken. Dette gjelder også bruk av luftfartøy under 300 meter. I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, mens § 3 punkt 6.3 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon til noe motorferdsel.

Denne saken må behandles etter § 48 i naturmangfoldloven da det i verneforskriften ikke er åpnet for bruk av helikopter eller ATV til dette omsøkte formålet. Verneforskriftens § 4 sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48. I nml § 48, tredje ledd, heter det at «*Søknad etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.*» I rundskriv fra Miljødirektoratet «Forvaltning av verneforskrifter», revidert januar 2014, redegjøres det for hvordan nml. § 48 i skal forstås. Her framgår det at bestemmelsen skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Det er i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker som omfattes av bestemmelsen. Det er viktig å merke seg at dispensasjonsregelen i nml § 48 ikke kan brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, og det skal gjøres en vurdering av eventuelle presedensvirkninger. Siktemålet er at verneforskriften ikke uthules gjennom omfattende dispensasjonspraksis.

Naturmangfoldloven (nml.) trådte i kraft 1. juli 2009. Det skal fremgå av enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet hvordan prinsippene i nml. §§ 8 -12 er vurdert, jf. nml. § 7. I nml. § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. nml. § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jf. nml. § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag. Etter nml. § 11 er det tiltakshaver av det omsøkte tiltaket som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. I tillegg skal det etter nml. § 12 tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering av tiltaket som ut fra en samlet vurdering av den tidligere, nåværende og fremtidige bruken av naturmangfoldet gir det samfunnsmessige beste resultatet.

Vurdering

Nasjonalparken skal forvaltes etter føre var-prinsippet, og i et nasjonalt og internasjonalt helhetlig og langsiktig perspektiv. Stabbursdalen nasjonalpark er leve- og yngleområde for en rekke trua og sårbare arter. Fugle- og dyrelivet er freda mot unødvendig forstyrrelse av alle slag, jf. nml. §§ 9 og 10. Det kan oppstå tilfeller hvor også lovlig ferdsel kan være til skade for fugler, dyreliv, vegetasjon eller kulturminner. Motorisert ferdsel, men også andre ferdselsformer, skal ikke være til hinder for en eventuell oppbygging eller reetablering av sårbare arter. I følge nml. § 5 skal artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt. Man må derfor ta vare på artenes økologiske funksjonsområder. Det generelle motorferdselsforbudet er innført for å skjerme dyre- og plantelivet, tamrein og terrenget for forstyrrelser og kjøreskader. Hensikten med verneformålet er å unngå uønsket og økt motorisert trafikk inn i fjerntliggende og viktige vilt- og utmarksområder. Områdene skal derfor skjermes mot inngrep og forstyrrelser som kan ødelegge eller forringe naturmiljøet og naturkvalitetene som vernet er ment å ivareta.

Kunnskapsgrunnlaget i saken er hentet fra Naturbase (www.naturbase.no), forskningsrapporter, utkastet til forvaltningsplan og utførte kartlegginger og kartdata fra Stabbursdalen. Stabbursdalen har verdens nordligste furuskog, et rikt fugleliv og interessante kvartærgeologiske avsetninger. De store fjellområdene i nasjonalparken er viktig for arter som er avhengige av store områder, deriblant jerv og gaupe. Nasjonalparken er også viktig område for flere rovfuglarter og blant annet de sårbare artene lappspurv og brushane. Furuskogen i Stabbursdalen utgjør med sin nordlige beliggenhet naturlig nok nordgrensa for flere typiske barskogsarter. Nasjonalparken utgjør også viktige beite-, brunst- og kalvingsområde for tamrein. Videre er hekke- og yngletiden over når tiltaket igangsettes, noe som gjør at dyre- og fuglelivet er noe mindre sårbart enn det er på vår og sommer. Forvalter anser kravet til kunnskapsgrunnlaget i nml. § 8 til å være tilstrekkelig for behandling av saken. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor liten vekt.

Reinbeitedistriktet sin beitetid i nasjonalparken er ca. fra 1. april til 15. november. I perioden 15. september til 15. oktober er det brunsttid for rein og spesielt i brunsten er det viktig at

reinen får gå spredt og i ro. Tiltaket med frakt av materiale og avfall gjennomføres hovedsakelig før brunsttid. Området til laksetrappa er likevel innenfor et høstbeiteområde, så det anmodes generelt om å vise hensyn til reinsdyr under frakt- og restaureringsprosessen.

Denne restaureringen av laksetrappa vurderes som et tiltak som faller inn under verneforskriften §3 punkt 1.2 som sier at vedlikehold av andre innretninger som ikke kan medføre endret bruk er tillatt. Så lenge det kun er snakk om restaurering som ikke medfører endret bruk vurderer forvalter at selve restaureringstiltaket ikke må omsøkes. Det forutsetter at laksetrappen ikke endrer ytre utseende eller funksjon, som tilsier at den får endret bruk eller dimensjon. Under restaureringsarbeidet forutsettes det at tiltaket gjøres så skånsomt og begrenset som mulig, slik at det ikke får ringvirkninger for omgivelsenes og økosystemet rundt. Naturmangfoldloven § 8 setter krav til at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på blant annet effekten av påvirkninger. Det er i dette tilfellet ikke snakk om å lage nye faste anlegg eller terrenginngrep i området. Alt av flyveavfall forventes fraktes ut så raskt som mulig etter gjennomført restaureringsarbeidet. I tillegg skal det tyngste avfallet som er omsøkt fraktet ut på vinterføres samles sammen på et lite og godt egnet areal. Avfallet skal sikres slik at ingen, hverken fugler, dyr, reinsdyr eller mennesker kan komme til skade og det skal sikres slik at det ikke forflytter seg grunnet kraftig vær og vind. Påvirkningen fra restaureringen vurderes til å ikke sette nye varige spor så lenge det kun omhandler restaurering av laksetrappa, og tiltaket vurderes derfor isolert sett til ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det skal vurderes om et omsøkt tiltak eller aktivitet kan utføres utenfor vernegrensene hvis et tiltak eller en aktivitet kan ha en negativ effekt på naturmiljøet. I dette tilfellet vil det ikke være hensiktsmessig å utføre tiltaket utenfor verneområdet, da laksetrappa er plassert innenfor nasjonalparken.

Vurdering av motorferdselen

Verneforskriften slår fast at motorisert trafikk til lands og til vanns, herunder lavtflyging under 300 meter og landing med luftfartøy er forbudt. For at forbudet skal ha sin tilsiktede virkning er det viktig at dette håndheves restriktivt. Det er ikke gitt noen unntak i forskriften for å tillate motorferdsel til omsøkte formål, og saken må derfor behandles etter naturmangfoldloven § 48 første ledd, første alternativ, hvor det heter at det kan gjøres unntak fra et vernevedtak dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Begge vilkårene må være oppfylt dersom det skal kunne gis dispensasjon. Tiltaket kommer ikke inn under alternativene sikkerhetssyn eller vesentlig samfunnsmessig betydning. Det vilkåret om at *tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig* og at *tiltaket ikke må stride mot vernevedtakets formål* innebærer at dispensasjonsadgangen er snever. Bestemmelsen er svært streng og det skal foreligge særlige behov ved dispensasjon til motorferdsel. Det må gjøres en skjønnsmessig og konkret vurdering om dispensasjonen kan gis, med en forutsetning på at vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt.

Vi vet, jf. nml. § 8, at luftfartøy og motoriserte kjøretøy vil medføre en del støy og forstyrrelser som kan ha negative konsekvenser for dyre- og fugleliv, samt tamrein, og at det kan oppstå terrengskader. Utøvere av tradisjonelt friluftsliv kan også bli forstyrret av støy fra motorferdsel, da de blant annet oppsøker nasjonalparken for å oppleve stillheten i naturen.

Vurdering - bruk av helikopter

Å benytte helikopter til største delen av fraktbehovet for tunge lass anses som mest hensiktsmessig grunnet tyngden på materialet og utstyret, siden helikopter skåner terrenget for økte kjøreskader, jf. nml. § 12.

Forstyrrelsen fra flyvingen i denne sammenhengen vil være relativt kortvarig og forbigående siden det begrenses til 7 turer utført på én dag med flyvning på en kort distanse inn i verneområdet, og forvalter vurderer også at den samlede belastningen (nml. § 10) ikke vil bli for stor. Det er snakk om å fly en kort distanse på ca. 1 km inn i nasjonalparken, hvor det flys til og fra det samme landingspunkt. Omfanget av flyvning blir konsentrert i et område som innebærer at det ikke flys lavt over et større areal i nasjonalparken. Forvalter mener korteste trasévalg tvers ut av nasjonalparken gir minst negativ påvirkning på nasjonalparken og bør kunne godkjennes. Det forutsettes da at helikopteret ikke flyr over Lompolaområdet/Badjeluoppal i nasjonalparken når det flys mellom landingspunktene.

Flyaktiviteten skal likevel avgrenses til et minimum, og ved eventuell observasjon av fugle- og dyreliv, som f.eks. rovfugl eller reinsdyr, er det viktig å holde god avstand for å unngå unødvendig forstyrrelse, jf. nml § 8. Nasjonalparkforvalter anser effekten av påvirkningene i dette tilfellet normalt til å være forholdsvis lav med hensyn til tamrein, fugle- og dyrelivet, når man vurderer lokalitet og landingspunktet i nasjonalparken. Så lenge flyvingen holdes på et minimum, vurderes tiltaket til å være innenfor rammen som satt under vernevedtaket. Den samlede belastningen i forhold til motorisert ferdselen med helikopter i nasjonalparken er generelt vurdert som overkommelig, jf. nml. § 10.

Dette isolerte tiltaket med bruk av helikopter vurderes til ikke å skade verneverdiene vesentlig og nml. § 11 om kostnader ved miljøforringelse er derfor ikke vurdert nærmere i saken. Ved å benytte helikopter, fly korteste strekning ut av nasjonalparken og holde seg innenfor anbefalte syv turer innen den begrensede tidsperiode, vil nml. § 12 i være ivaretatt ved innvilgelse av søknaden.

Vurdering - bruk av ATV

Det søkes om å bruke helikopter til det tyngste materialet som er svært tungt og vanskelig å frakte med ATV. Men mengden avfall og utstyr som skal fraktes inn og ut er stor. Det søkes derfor om mulighet til å få frakte flygeavfallet ut med ATV og resterende avfall ut med snøskuter til vinteren. Bruken av snøskuter må omsøkes.

Vi vet at motorisert ferdsel på barmark vil kunne avsette kjørespor og skade på vegetasjon og terreng. Myrer, våtmarker og områder med tynt og fattig jordsmonn er spesielt sårbare for kjøreskader, og i verste fall kan kun én kjøretur i vått terreng sette varige spor, jf. nml. § 8. Dette gjør at ferdsel bør kanaliseres til eksisterende kjørespor og veier for å unngå unødvendig skade på naturmangfoldet. I dette tilfellet er det snakk om å kjøre langs et allerede eksisterende spor i terrenget som er ca. 1 km lang, målt i fra grensen til landskapsvernområdet inn i nasjonalparken.

Noen turer for frakt av materiale og utstyr vurderes til ikke å øke den samlede belastning nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 10. Så lenge kjøringen holdes på et minimum og etter eksisterende spor, vurderes det til at tillatelsen kan gis.

Vurdering - Tillatelsen

Et viktig kriterium for å kunne innvilge en dispensasjon fra verneforskriften er som nevnt at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Nyttverdien av laksetrappa gjør at tiltaket bør kunne tillates. Tiltaket med restaurering gjøres svært sjeldent og er nødvendig for bevaring av laksetrappa. Det vurderes derfor til at den samlede belastningen ikke vil øke vesentlig ved innvilgelse av en slik tillatelse, hverken i Stabbursdalen eller andre verneområder. Omfanget av motorferdselen som det søkes om vurderes heller ikke til å øke den samlede belastning av motorferdselen betydelig, jf. nml. § 10. Tiltakets særegenhet gjør at det heller ikke er stor fare for presedensvirkning, siden det er få verneområder som har en laksetrapp med restaureringsbehov, jf. nml. 10.

Samlet belastning tillegges ikke stor vekt på nåværende tidspunkt, jf. nml. § 10, men vil kunne tillegges vekt i fremtidige dispensasjoner hvis bruk av helikopter generelt øker og endres til en form som er i strid med verneformålet og påvirker naturverdiene negativt. Det er derfor viktig med god planlegging for å holde motorferdselen på et nødvendig minimum i nasjonalparken.

Den samlede belastningen økosystemet utsettes for vurderes således å være overkommelig siden det er snakk om restaurering og det er satt en begrensningen i antall turer med ATV og helikopter, samt begrensning til 1 dag hvor flyvningen kan foregå, jf. nml. § 10. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 antas å være ivaretatt grunnet tillatelsens begrensning. Valg av utstyr til restaurering er ikke utdypet i søknaden, jf. nml. § 12. Naturmangfoldloven § 11 vil likevel ikke være en problemstilling så lenge søker forholder seg til tillatelsen og det forutsettes at tiltaket ikke medfører nevneverdig skade verneverdiene. Nml. § 11 om kostnader ved miljøforringelse er derfor ikke vurdert nærmere i saken. Ved å benytte trase inntegnet på kart og holde seg innenfor anbefalte seks turer, vil nml. § 12 i være ivaretatt ved innvilgelse av søknaden.

Det anses derfor som sannsynlig at begrenset bruk av helikopter og ATV til dette formålet i på denne tiden av året ikke vil være i strid med verneformålet eller komme i konflikt med de miljørettslige prinsippene i nml. §§ 8-12.

ST 16/2022 Arbeid med utkast av forvaltningsplanen og besøksstrategi

Stabbursdalen starter gjennomgangen av tilbakemeldingene etter møtene med Rådgivende utvalg avholdt i 2021 og 2022. I den sammenheng tar styret stilling til hva som det skal jobbes videre med eller ikke. Styret skal også planlegge hva som skal tas opp på neste dialogsmøte med Miljødirektoratet og foreslå møtedato for dette møtet.